

**Die implikasie van die diakonia van Jesus in woord- en
daadverkondiging in die Markusevangelie**

G J van Wyk

**Die implikasie van die diakonia van Jesus in woord- en
daadverkondiging in die Markusevangelie**

'n Eksegetiese studie

G J van Wyk

Th.B., Hons. B.A. (Grieks), ThM.

**Proefskrif voorgelê ter nakoming van die vereistes vir die graad *Philosophiae*
Doctor in Nuwe Testament aan die Fakulteit Teologie van die Noordwes-
Universiteit**

Promotor: Prof. dr. F.P. Viljoen

November 2009

BEDANKINGS

Ek loof, dank en aanbid die Here wat my as swak en nietige mens langs die pad nie verbygegaan het nie, asook vir die onmisbare leiding van sy Woord en Heilige Gees. Ek is dankbaar vir gesondheid, krag, wysheid, volharding en dat ek die kruin van "Mt Everest" kon bereik. Dit was 'n leerskool met baie ontbering in die voetspore van Hom wat heelyd voor my uit gestap het en my opgehelp het toe ek nie meer kon nie. Hy het dit vir my voleindig (Ps 138:8) en het my gebede verhoor en die onmoontlike moontlik gemaak. "Loof die HERE o my siel ..." (Ps 103:1 ev). "Uit Hom en deur Hom en tot Hom is alle dinge. Aan Hom behoort die heerlijkheid tot in ewigheid! Amen." (Rom 11:36.)

My studieleier Prof. Francois Viljoen wat my deur al hierdie moeilike jare geduldig begelei het. Dankie dat u my gehelp het om soveel akademiese tekortkominge te oorkom. U het my as kundige op die terrein van Evangelienavorsing deur die akademiese stormwaters gelei en my gehelp om hierdie studie te voltooi. Sonder u bekwame leiding, voorbidding en aanmoediging sou dit nie moontlik gewees het nie. Prof. Fika Janse van Rensburg word bedank vir aanmoediging en begeleiding in my voorgraadse en nagraadse jare. U het my geïnspireer tot verdere navorsing en onder u leiding kon ek my honneurs en Magisterstudie suksesvol voltooi en dit geniet. Dankie vir die lees van hoofstuk 3 en u kommentaar op die sosiohistoriese gedeelte. Ek dink dankbaar terug aan al die professore in Nuwe Testament: wyle prof J Christi Coetzee, prof Bert Floor, prof Gert J C Jordaan, die dosente in Grieks: dr. Ernst Viloen, dr. Jan Botha en prof. Elma Cornelius ea wat my die liefde vir die Griekse taal en die Nuwe Testament geleer het. Ek bedank prof Tjaart van der Walt vir die onuitputlike rykdom wat u vir my en vir navorsers wat nog kom, in u proefskrif oor die koninkryk van God blootgelê het. Hierdie proefskrif wil in beskeidenheid voortbou op u baanbrekerswerk op die gebied van Evangelienavorsing.

Ek bedank die professore in Ou Testament: proff. Frans Lion Cachet, Jaap Helberg, Paul Kruger, Herrie van Rooy. Prof Jaap, u navorsing oor die Openbaringsgeskiedenis van die Ou Testament was van onskatbare waarde, veral vir Hoofstuk 4 van hierdie proefskrif. Prof. Paul Kruger word bedank vir die lees van Hoofstuk 4 en die finale saamvoeg van die verskillende dele van die proefskrif. Vir U en u eggenote Helena en u kinders sê ek baie dankie vir soveel vriendelikheid, gasvryheid en liefde wat ek van u ontvang het. Baie dankie vir u gebede en bemoedigende gesprekke.

Dr. Flip Buys vir verkennende gesprekke en leiding as aanvanklike hulpstudieleier en u en Hanneke se gasvryheid. As Nuwe-Testamentikus en missioloog het u my tot hierdie studie geïnspireer. Dit was 'n groot teleurstelling dat die missiologiese deel van hierdie studie nie kon realiseer nie en dat dit uiteindelik beperk moes word tot die Nuwe Testament.

Die Ferdinand Postma Biblioteek en spesifiek die Interleningsafdeling bedank ek vir professionele en flink diens. Susan Coetzee en Marita Buys word in die besonder bedank. Mev Malie Smit en Gerda van Rooyen in die besonder van die Jan Lion Cachet biblioteek word bedank vir onmisbare hulp oor soveel jare, vir verskeie soektogte na bronne, vir advies, vir die kontrolering van die bibliografie in 'n baie kort tydsbestek, vir bemoedigende gesprekke en gebede: baie dankie.

Die kerkraad en gemeente van die Gereformeerde Kerk Rustenburg: dankie vir studieverlof oor 22 jaar aan my toegestaan om eers 'n Honneursgraad, daarna 'n Magistergraad en die laaste paar jaar om hierdie studie te kon voltooi. Baie dankie dat u geduldig met my was, my aangemoedig het, vir my gebid het en my met soveel liefde omring het. Ons gebede is verhoor. Aan die lidmate van ons eerste twee gemeentes Petrusburg en Boshof sê ons ook baie dankie vir meeleving en volgehoue voorbidding en belangstelling. Vier jaar lank het u my ook vir hierdie studie voorberei.

My kollegas in Klassis Rustenburg en Klassis Molopo wat so dikwels vir my ingestaan het, my bemoedig het en vir my gebid het, baie dankie. My wonderlike kollegas; ds. Pieter de Beer vir u koninkryksvisie, inspirerende preke, leiding en groot opoffering. Dit is 'n voorreg om saam te kan werk; ds. Koos Venter wat 'n profeet is wat nie genoegsaam erkenning ontvang vir enorme werk onder die noodlydendes nie. Dankie dat u my oë oopgemaak het vir so baie hulpeloses langs die pad, vir hartlike samewerking en dat jy my swakhede verdra. Laaste en nie die minste nie, bedank ek my vriend, medewerker en broer in die Here, professor Johannes Smit. Baie dankie vir twee wonderlike jare wat ek so baie by jou kon leer en soveel saam in die gemeente kon aanpak. Jou preke en die hartlike samewerking sal baie gemis word. Baie dankie vir waardevolle advies met hierdie proefskrif.

Die Noordwes-Universiteit word bedank vir 'n ruim studiebeurs wat ek ontvang het.

Alta Tomasko word van harte bedank vir finansiële ondersteuning en voorbidding.

Dawie en Miems Burger wat my, in hulle trauma en hartseer na 'n motorongeluk en die dood van 'n moeder, vanuit die hospitaal geïnspireer het. Met hartseer, verwondering en

vreugde kon ons die grootheid van die Here saam beleef. Die volgende woorde sal my altyd bybly: "When the wall seems unclimable, and the ocean uncrossable, and the mountain unmovable, the Lord does the impossible. May the Lord bless you with the unthinkable": Hierdie woorde is so waar en beteken vir my so baie. Baie dankie daarvoor.

Vir my wonderlike vrou Hanlie en pragtige dogters Retha en Anne-marie sê ek baie dankie. Wat sou ek sonder julle liefde, gebede en aanmoediging ook tydens hierdie studie gedoen het. Ek is baie lief vir julle.

My ma Gretchen van Wyk, wat so lief vir ons, die kindertjies, die geringstes en die noodlydendes was, maar so vroeg van ons weggeneem is, sal ek nooit vergeet nie. My oorlede pa Theuns van Wyk, met sy liefde vir die Psalms en die Gereformeerde leer en sy wonderlike nalatenskap in die Here sal my altyd bybly. My ma Bettie van Wyk: Ma, baie dankie dat u nie moedeloos geword het toe ons so stout was nie, dat u en pa ons 5 seuns vir die Here grootgemaak het en dat u vir ons 'n voorbeeld van liefde ook teenoor soveel eensames en noodlydendes is. Ons is baie lief vir Ma. My vier broers Louis, Hendrik, Theunis en Kobie van Wyk en julle gesinne: baie dankie vir soveel liefde en gebede. Nou gaan ons kuier.

Cecilia van der Walt wat die taalversorging van hierdie proefskrif op 'n voortrefflike wyse behartig het – vir lang ure se werk en flink diens saam met soveel gebede en woorde van bemoediging, sê ek baie dankie. Gene van Wyk wat die taalversorging van die Abstract behartig het, word ook van harte bedank vir hierdie professionele werk.

Gert Jacobus van Wyk

Rustenburg

November 2009

**Opgedra aan Hom
en aan hulle**

AFKORTINGS

1. ALGEMEEN

AV33/53	1933/53 Afrikaanse Vertaling van die Bybel
AV83	1983 Afrikaanse Vertaling van die Bybel
LXX	Septuaginta
NGB	Nederlandse Geloofsbelydenis

2. BOEKE VAN DIE BYBEL

2.1 Ou Testament

Die volgende afkortings word vir die Ou-Testamentiese boeke gebruik:

Genesis	Gen	Spreuke van Salomo	Spr
Eksodus	Eks	Prediker	Pred
Levitikus	Lev	Hooglied van Salomo	Hoogl
Numeri	Num	Jesaja	Jes
Deuteronomium	Deut	Jeremia	Jer
Josua	Jos	Klaagliedere van Jeremia	Klaagl
Rigters	Rig	Esegiël	Eseg
Rut	Rut	Daniël	Dan
1 Samuel	1 Sam	Joël	Joël
2 Samuel	2 Sam	Amos	Am
1 Konings	1 Kon	Obadja	Ob
2 Konings	2 Kon	Jona	Jona
1 Kronieke	1 Kron	Miga	Miga
2 Kronieke	2 Kron	Nahum	Nah
Esra	Esra	Habakuk	Hab
Nehemia	Neh	Sefanja	Saf
Ester	Est	Haggai	Hag
Job	Job	Sagaria	Sag
Psalms	Ps	Maleagi	Mal

2.2. Nuwe Testament

Die volgende afkortings word vir die Nuwe-Testamentiese boeke gebruik:

Matteus	Mat	1 Timoteus	1 Tim
Markus	Mark	2 Timoteus	2 Tim
Lukas	Luk	Titus	Tit
Johannes	Joh	Filemon	Filem
Die Handeling van die Apostels	Hand	Hebreërs	Heb
Romeine	Rom	Jakobus	Jak
1 Korintiërs	1 Kor	1 Petrus	1 Pet
2 Korintiërs	2 Kor	2 Petrus	2 Pet
Galasiërs	Gal	1 Johannes	1 Joh
Efesiërs	Ef	2 Johannes	2 Joh
Filippense	Fil	3 Johannes	3 Joh
Kolossense	Kol	Judas	Jud
1 Tessalonisense	1 Tes	Die Openbaring aan Johannes	Op
2 Tessalonisense	2 Tes		

BEKNOPTE INHOUDSOPGAWE

BEDANKINGS.....	i
AFKORTINGS.....	v
BEKNOPTE INHOUDSOPGAWE.....	vii
INHOUDSOPGAWE.....	viii
HOOFSTUK 1 INLEIDING.....	1
HOOFSTUK 2 STAND VAN NAVORSING OOR DIE IMPLIKASIE VAN DIE ΔΙΑΚΟΝΙΑ VAN JESUS IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	12
HOOFSTUK 3 DIE SOSIOHISTORIESE EN LITERÊRE KONTEKS VAN DIE MARKUSEVANGELIE.....	65
HOOFSTUK 4 DIE OPENBARINGSHISTORIESE KONTEKS VAN DIE “SEUN VAN DIE MENS”-UITSPRAKE IN MARKUS 8:27-10:52.....	118
HOOFSTUK 5 DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 8:27–10:52.....	177
HOOFSTUK 6 GEVOLGTREKKING: DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	248
OPSOMMING EN SLEUTELTERME.....	259
ABSTRACT AND KEY CONCEPTS.....	262
BIBLIOGRAFIE.....	265

INHOUDSOPGAWE

BEDANKINGS.....	i
AFKORTINGS.....	v
BEKNOPTE INHOUDSOPGAWE.....	vii
INHOUDSOPGAWE.....	viii
HOOFSTUK 1 INLEIDING.....	1
1.1. ORIËNTERING.....	1
1.2. PROBLEEMSTELLING.....	3
1.3. DOELSTELLING EN DOELWITTE.....	7
1.4. SENTRALE TEORETIESE ARGUMENT.....	8
1.5. UITGANGSPUNTE EN METODE VAN ONDERSOEK.....	8
1.5.1. Uitgangspunte.....	8
1.5.1.1. Gereformeerde Skrifbeskouing.....	8
1.5.1.2. Die onmisbare werk van die Heilige Gees.....	9
1.5.2. Metode van ondersoek.....	9
1.6. HOOFSTUKINDELING.....	10
HOOFSTUK 2 STAND VAN NAVORSING OOR DIE IMPLIKASIE VAN DIE ΔΙΑΚΟΝΙΑ VAN JESUS IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	12
2.1. INLEIDING.....	13
2.2. STAND VAN NAVORSING OOR JESUS IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	14
2.2.1. William Wrede en die Messiasgeheim.....	14
2.2.1.1. Teologiese konstruksie of historiese openbaring.....	14
2.2.1.2. Die Messiasgeheim.....	14
2.2.2. Die Θεός ἄνθρωπος-hipotese en die Christologie in die Markusevangelie.....	15

2.2.3.	Navorsing oor die Christologiese benamings in die Markusevangelie.....	15
2.2.4.	Die Christologie van die Markusevangelie vanuit 'n narratiewe benadering: 'n Eenheidsperspektief.....	17
2.2.5.	Gevolgtrekkings.....	18
2.3.	DIE STAND VAN NAVORSING OOR JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE	19
2.3.1.	Die διακονία van Jesus.....	19
2.3.1.1.	Die διακον-woordgroep in die Markusevangelie	20
2.3.1.2.	Die διακονία van Jesus en die Christologie.....	21
2.3.2.	Die διακονία van Jesus in woordverkondiging.....	22
2.3.2.1.	Jesus as Prediker en Profeet.....	22
2.3.2.2.	Jesus as Leraar	24
2.3.2.3.	Die woord "evangelie" in die Markusevangelie	26
2.3.2.4.	Die koninkryk van God.....	27
2.3.3.	Die διακονία van Jesus in daadverkondiging.....	29
2.3.3.1.	Mitologiese, Godsdiens-historiese en Vorm-historiese benaderings.....	31
2.3.3.2.	'n Bybels-teologiese benadering.....	32
2.3.3.3.	Redaksie-historiese benadering	32
2.3.3.4.	Sosiologiese benaderings.....	36
2.3.3.5.	Literêr-kritiese of narratiewe benadering	38
2.3.3.6.	Navorsing van Van der Loos en dié van Brown.....	42
2.3.3.7.	Die Heilshistoriese benadering van Ridderbos.....	43
2.3.3.8.	Openbaringshistoriese benadering.....	44
2.3.4.	Gevolgtrekkings.....	45
2.4.	DIE STAND VAN NAVORSING OOR DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING VIR DISSIPELSKAP IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	49
2.4.1.	'n Betekenisdefinisie van dissipelskap.....	50
2.4.2.	Die verband tussen Christologie en dissipelskap.....	52
2.4.3.	Jesus se διακονία en sy dissipels se διακονία	53

2.4.4.	Jesus se opstanding en wederkoms het implikasie vir dissipelskap.....	54
2.4.5.	Die missionêre doel van dissipelskap	54
2.4.6.	Indiwiduele en gemeenskaplike dissipelskap.....	55
2.4.7.	Navorsing oor die implikasie van die Christologie vir dissipelskap ten opsigte van die lesers in die Markusevangelie	56
2.4.7.1.	Die rol van die leser in die Markusevangelie	56
2.4.7.2.	Die negatiewe uitbeelding van die dissipels	57
2.4.8.	Die behoefte aan legitieme en inspirerende dissipelskap	60
2.4.9.	Gevolgtrekkings.....	61
2.5.	SAMEVATTING	62
HOOFSTUK 3 DIE SOSIOHISTORIESE EN LITERÊRE KONTEKS VAN DIE MARKUSEVANGELIE.....		65
3.1.	INLEIDING	66
3.2.	SOSIOHISTORIESE EN SOSIOWETENSKAPLIKE NAVORSING	67
3.2.1.	Die sosiohistoriese en sosiowetenskaplike benaderings	67
3.2.2.	Toepassing van die sosiohistoriese benadering	68
3.3.	DIE SOSIOHISTORIESE KONTEKS VAN DIE MARKUSEVANGELIE	69
3.3.1.	Inleiding	69
3.3.2.	Plek van ontstaan.....	70
3.3.2.1.	Inleiding	70
3.3.2.2.	Rome	70
3.3.2.3.	Galilea.....	72
3.3.2.4.	Sirië.....	73
3.3.2.5.	Gevolgtrekking.....	74
3.3.3.	Skrywer.....	75
3.3.3.1.	Inleiding	75
3.3.3.2.	Markus.....	75
3.3.3.3.	Die waarskynlike stem van Petrus.....	77

3.3.3.4. 'n Onbekende Markus.....	79
3.3.3.5. 'n Anonieme skrywer	80
3.3.3.6. Gevolgtrekking.....	80
3.3.4. Geadresseerdes.....	81
3.3.4.1. Inleiding	81
3.3.4.2. Eksterne getuienis	82
3.3.4.3. Interne getuienis	85
3.3.4.4. Gevolgtrekking.....	86
3.3.5. Datering.....	87
3.3.5.1. In 40 nC.....	88
3.3.5.2. Tussen 50 en 60 nC	88
3.3.5.3. Tussen 60 en 70 nC	89
3.3.5.4. Na 70 nC.....	89
3.3.5.5. Gevolgtrekking.....	90
3.3.6. Samevatting.....	90
3.4. DIE LITERÊRE KONTEKS VAN DIE MARKUSEVANGELIE.....	91
3.4.1. Inleiding.....	91
3.4.2. Genre.....	92
3.4.2.1. Die Markusevangelie as drama of tragedie	94
3.4.2.2. Die Markusevangelie as vertelling	95
3.4.2.3. Die Markusevangelie as apokalipties-eskatologiese geskrif.....	96
3.4.2.4. Die Markusevangelie as Evangelie-biografie.....	98
3.4.2.5. Samevatting.....	101
3.4.3. Struktuur.....	102
3.4.3.1. Die Inleiding van die Markusevangelie	102
3.4.3.2. Die nuwe Eksodusmotief en die struktuur van die Markusevangelie.....	104
3.4.3.3. 'n Struktuurontleding van die Markusevangelie	105
3.4.3.4. Gevolgtrekkings.....	107
3.4.4. Doel en Boodskap	108
3.4.4.1. Inleiding	108

3.4.4.2. Die doel van die Markusevangelie	108
3.4.4.3. Die boodskap van die Markusevangelie	111
3.4.4.3.1. Die Christologiese aspek	111
3.4.4.3.2. Die dissipelskapmotief	112
3.4.4.3.3. Gevolgtrekking	113
3.4.5 Samevatting	113
3.4.5.1. Genre	114
3.4.5.2. Struktuur	114
3.4.5.3. Doel en boodskap	114
3.5 ALGEMENE SAMEVATTING	115
3.5.1. Die sosiohistoriese konteks	115
3.5.2. Die literêre konteks	116
HOOFSTUK 4 DIE OPENBARINGSHISTORIESE KONTEKS VAN DIE "SEUN VAN DIE MENS"-UITSPRAKE IN MARKUS 8:27-10:52	118
4.1. DIE OPENBARINGSHISTORIESE KONTEKS VAN DIE "SEUN VAN DIE MENS"-UITSPRAKE IN DIE MARKUSEVANGELIE	120
4.1.1. Inleiding	120
4.1.2. Die verhouding Ou en Nuwe Testament	120
4.1.3. Die "koninkryk van God" in die Ou en Nuwe Testament	122
4.1.4. Gevolgtrekking	122
4.2. DIE OPENBARINGSHISTORIESE KONTEKS VAN DIE "SEUN VAN DIE MENS"-UITSPRAKE IN DIE NUWE TESTAMENT	123
4.2.1. Inleiding	123
4.2.2. Die "koninkryk van God" en die "Seun van die mens"-uitsprake in die Sinoptiese Evangelies	123
4.2.3. Die "Seun van die mens"-uitsprake in die Sinoptiese Evangelies	124
4.2.4. Die Seun van die mens-uitsprake in Markus 8:27-10:52	125
4.2.5. Die "Seun van die mens"-uitsprake in die res van die Nuwe Testament	126

4.2.6.	Gevolgtrekking.....	126
4.3.	DIE OPENBARINGSHISTORIESE VERBAND TUSSEN DIE “SEUN VAN DIE MENS”-UITSPRAKE IN MARKUS 8:27-10:52 EN “... EEN SOOS DIE SEUN VAN ’N MENS” IN DANIËL 7:13 & 14	127
4.3.1.	Inleiding	127
4.3.2.	Die “koninkryk van God” in die Boek Daniël en “Een soos die Seun van ’n mens” in Daniël 7:13 & 14	128
4.3.2.1.	Die “koninkryk van God” in die Boek Daniël	128
4.3.2.2.	“Een soos die Seun van ’n mens” in Daniël 7:13 & 14	129
4.3.2.3.	Die verband tussen die “koninkryk van God” en “Een soos die Seun van ’n mens” in Daniël 7:13 & 14	133
4.3.3.	Die verband tussen die “Seun van die mens”-uitsprake in Markus 8:27-10:52 en “Een soos die Seun van ’n mens” in Daniël 7:13 & 14.....	134
4.3.4.	Gevolgtrekking.....	136
4.4.	DIE OPENBARINGSHISTORIESE VERBAND TUSSEN “DIE DIENAAR VAN DIE HERE” IN JESAJA 40-55 EN DIE “SEUN VAN DIE MENS” IN MARKUS 8:27-10:52.....	136
4.4.1.	Inleiding	136
4.4.2.	Die openbaringshistoriese verband tussen Jesaja 40-55 en die Markusevangelie	137
4.4.3.	Die “koninkryk van God” in Jesaja 40-55	138
4.4.4.	Die “dienaar van die Here” in Jesaja 40-55.....	140
4.4.5.	Die “lydende Dienaar” in Jesaja 40-55	142
4.4.6.	Die “lydende Dienaar” in die Nuwe Testament.....	145
4.4.7.	Die “lydende Dienaar” in die Markusevangelie.....	147
4.4.8.	Die “lydende Dienaar” in Jesaja 40-55 en die “Seun van die mens”-uitsprake in Markus 8:27-10:52.....	150
4.5.	DIE OPENBARINGSHISTORIESE VERBAND TUSSEN DIE MESSIASFIGUUR IN SAGARIA EN DIE “SEUN VAN DIE MENS”-UITSPRAKE IN MARKUS 8:27-10:52.....	151

4.5.1.	Inleiding	151
4.5.2.	Die "koninkryk van God" in die Boek Sagaria:.....	151
4.5.3.	Die Messiasfiguur in die Boek Sagaria.....	154
4.5.3.1.	Die Hoëpriester	154
4.5.3.2.	My Dienaar Loot	155
4.5.3.3.	Die Nederige Koning.....	157
4.5.3.4.	Die lydende Herder.....	159
4.5.4.	Gevolgtrekking.....	160
4.6.	DIE OPENBARINGSHISTORIESE VERBAND TUSSEN DIE "LYDENDE REGVERDIGE" IN DIE PSALMS EN "DIE SEUN VAN DIE MENS"- UITSPRAKE IN MARKUS 8:27-10:52.....	161
4.6.1.	Inleiding	161
4.6.2.	Die Psalms van die "lydende regverdige" en die "koninkryk van God" in die Markusevangelie	162
4.6.3.	Die Psalms van die "lydende regverdige" in die lydensverhaal van die Markusevangelie	167
4.6.4.	Die "lydende regverdige" in die Psalms en die "Seun van die mens"-uitsprake in Markus 8:27-10:52.....	169
4.6.5.	Gevolgtrekking.....	170
4.7.	SAMEVATTENDE GEVOLGTREKKINGS	171
4.8.7.	SLOTSOM.....	175
	HOOFTUK 5 DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 8:27-10:52.....	177
5.1.	INLEIDING	180
5.2.	DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 8:27-9:1	181
5.2.1.	Die implikasie van Jesus se διακονία in woord- en daadverkondiging in Markus 8:27-33.....	181
5.2.1.1.	Die belydenis van Petrus	181

5.2.1.2. Die eerste lydens- en opstandingsaankondiging (Mark 8:31).....	182
5.2.1.3. Die optrede van Petrus streng afgekeur (Mark 8:32 & 33)	183
5.2.1.4. Gevolgtrekking.....	184
5.2.2. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 8:34-9:1.....	184
5.2.2.1. Sleutelwoorde en struktuurmerkers in Markus 8:34-9:1	184
5.2.2.2. Oproep tot navolging (Mark 8:34).....	185
5.2.2.2.1. As iemand agter My wil aankom.....	185
5.2.2.2.2. Moet hy homself verloën	186
5.2.2.2.3. Sy kruis dra	187
5.2.2.2.4. En My volg.....	188
5.2.2.2.5. Gevolgtrekking	189
5.2.2.3. Motivering vir die navolging van Jesus in Markus 8:35-38	189
5.2.2.3.1. Eerste motivering vir die navolging (Mark 8:35)	189
5.2.2.3.2. Tweede en derde motivering vir die navolging (Mark 8:36 & 37).....	191
5.2.2.3.3. Vierde motivering vir die navolging (Mark 10:38)	193
5.2.2.4. Markus 9:1 as afsluiting van Markus 8:34-9:1	194
5.2.2.5. Gevolgtrekking.....	195
5.3. DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE <i>ΔΙΑΚΟΝΙΑ</i> IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 9:30-37	196
5.3.1. Die tweede lydens- en opstandingsaankondiging (Mark 9:31)	196
5.3.2. Onbegrip van die dissipels (Mark 9:32-34).....	198
5.3.3. Regstellende onderrig (Mark 9:35-37).....	199
5.3.3.1. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 9:35.....	199
5.3.3.2. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 9:36 & 37	201
5.3.4. Gevolgtrekking.....	206
5.4. DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE <i>ΔΙΑΚΟΝΙΑ</i> IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 10:32-45	207

5.4.1. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 10:32-34.....	207
5.4.1.1. Die onbegrip van die dissipels (Mark 10:32, 35 ev, 41).....	207
5.4.1.2. Die derde lydens- en opstandingsaankondiging (Mark 10:32-34).....	208
5.4.2. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 10:35-40.....	210
5.4.2.1. Die versoek van Jakobus en Johannes (Mark 10:35 & 37).....	210
5.4.2.2. Jesus se beker en doop (Mark 10:38).....	212
5.4.2.3. Jakobus en Johannes se beker en doop (Mark 10:39).....	215
5.4.2.4. Gevolgtrekking.....	215
5.4.3. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 10:41-45.....	216
5.4.3.1. Die onbegrip van die ander 10 dissipels (Mark 10:41).....	216
5.4.3.2. Die wêreldse praktyk van heers/baasspeel (Mark 10:42).....	217
5.4.3.3. Die radikaal verskillende optrede van Jesus se volgelinge (Mark 10:43 & 44).....	219
5.4.3.4. Die motivering vir die navolgingsdiens (Mark 10:45).....	223
5.4.3.5. Gevolgtrekking.....	227
5.5. DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 10:46-52.....	227
5.5.1. Agtergrondskildering.....	228
5.5.2. Die eensame hulpgeroep van 'n blinde bedelaar langs die pad (Mark 10:47).....	229
5.5.2.1. 'n Blinde bedelaar.....	229
5.5.2.2. Die goeie nuus gehoor.....	230
5.5.2.3. Seun van Dawid ontferm U oor my.....	232
5.5.2.4. Die onbegrip van die mense.....	233
5.5.2.5. Bartimeus hou aan met roep.....	234
5.5.2.6. Gevolgtrekking.....	235
5.5.3. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 10:49-52.....	236
5.5.3.1. Jesus gaan staan.....	236
5.5.3.2. Roep hom!.....	236

5.5.3.3. Die geloofsreaksie van Bartimeus	237
5.5.3.4. 'n Belangrike vraag	238
5.5.3.5. Die blinde se hartsbegeerte	239
5.5.3.6. Jesus bewerk verlossing.....	240
5.5.3.7. Navolging van Jesus.....	241
5.5.3.8. Gevolgtrekking.....	243
5.5.4. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 8:27-9:1.....	244
5.5.5. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 9:30-37.....	245
5.5.6. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 10:32-45.....	245
5.5.7. Die implikasie van Jesus se <i>διακονία</i> in woord- en daadverkondiging in Markus 10:46-52.....	247
 HOOFSTUK 6 GEVOLGTREKKING: DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	 248
6.1. INLEIDING	248
6.2. DIE STAND VAN NAVORSING TEN OPSIGTE VAN DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	249
6.3. DIE RELEVANSIE VAN DIE SOSIOHISTORIESE EN LITERÊRE KONTEKS VAN DIE MARKUSEVANGELIE VIR DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE.....	250
6.4. DIE RELEVANSIE VAN DIE OPENBARINGSHISTORIESE KONTEKS VAN DIE "SEUN VAN DIE MENS"-UITSPRAKE IN DIE MARKUSEVANGELIE VIR DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE	251
6.5. DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN MARKUS 8:27-10:52.....	253

6.6. SENTRALE BEVINDING: DIE IMPLIKASIE VAN JESUS SE ΔΙΑΚΟΝΙΑ IN WOORD- EN DAADVERKONDIGING IN DIE MARKUSEVANGELIE	257
OPSOMMING EN SLEUTELTERME	259
OPSOMMING.....	259
SLEUTELTERME.....	261
ABSTRACT AND KEY CONCEPTS.....	262
ABSTRACT	262
KEY CONCEPTS	264
BIBLIOGRAFIE	265